

Sotsiaalteenuste osutamine kohaliku omavalitsuse üksustes 2017. aastal

Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistika osakond

Alljärgnevas lühiülevaates esitatakse statistikat kohaliku omavalitsuse üksustes korraldatavate sotsiaalteenuste kohta. Vaatluse all on 7 teenust (vt tabel 1), mille kohta on esitatud andmed maakonniti haldusreformieelse haldusjaotuse järgi. Arvestuslikke näitajaid on toodud ka kohaliku omavalitsuse üksuse ehk KOVi tasandil.

Teenuse saajate arvud on teenuste lõikes ning ei ole teenuse saajate koguarvu saamiseks summeeritavad, kuna üks ja sama isik võis saada mitu teenust. Näiteks eluruumi tagamise teenust saav isik võis samal ajal saada koduteenust ja/või sotsiaaltransporditeenust.

Kõige rohkem inimesi kasutas **eluruumi tagamise teenust** – üle 17,8 tuhande. Siinjuures peab arvestama, et tegemist on perele mõeldud teenusega, kus mitmeliikmelise pere puhul on arvestatud teenuse saajateks kõiki pereliikmeid. Kokku sai eelmisel aastal teenust 9125 peret, millest üheliikmelisi oli ligi 62%. Mitmeliikmelises peres oli keskmiselt 3 liiget.

Puudega täisealistest sai hooldusteenust¹ 11,6 tuhat inimest, kellest $\frac{1}{4}$ olid tööealised (18–64aastased).

Sotsiaaltransporditeenust² sai tellimusveona ligi 8,8 tuhat inimest, nendest 13% kasutas kohandatud transpordivahendit. Liiniveona teenuse kasutajaid oli natuke alla tuhande, kellest ligi pool (48%) kasutas kohandatud transpordivahendit.

Koduteenust sai 2017. aastal 6400 inimest, kellest tööealisi oli 13%. 80aastased ja vanemad moodustasid teenuse saajatest üle poole (54,5%) ning 85aastased ja vanemad üle 1/3 (34,6%).

Tugiisikuteenust³ sai kokku natuke üle 2100 inimese. Suurim teenusesaajate sihtrühm olid lapsed, kes moodustasid teenuse saajatest 58,6%. Last kasvatavate isikute ja tugiisikuteenust saanud täiskasvanute osatähtsus teenusesaajate koguarvus oli vastavalt 20,3 ja 21,1%.

Isikliku abistaja teenuse saajaid oli aasta jooksul 318. Teenuse saamise eesmärkidest lähtudes kasutati teenust kõige rohkem ühiskondlikes ja vaba aja tegevustes osavõtmiseks (34,2%), töötamise toetamiseks sai isikliku abistaja teenust 22% ning kodu ja perega seotud tegevustes 21,4%.

Raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenuse saajaid oli 768.

¹ Täisealise isiku hooldus on mõeldud inimesele, kes vaimse või kehalise puude tõttu vajab abi oma õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks (SHS § 26, RT I, 30.12.2015, 5). Teenust osutab kohaliku omavalitsusüksuse määratud inimene.

² Teenuse eesmärk on võimaldada puudega isikul, kellel puue takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist, kasutada vajadusel vastavat transpordivahendit töötamiseks, õppeasutuses õppimiseks või avalike teenuste kasutamiseks.

³ Teenuse eesmärk on iseseisva toimetuleku toetamine olukordades, kus isik vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi (SHS § 23, RT I, 30.12.2015, 5).

Tabel 1. Sotsiaalteenuste saajate arv 2017 (aasta jooksul)

Maakond	Eluruumi tagamise teenus	Kodu-teenus	Tugi-isiku-teenus	Puudega täisealise isiku hooldus	Isikliku abistaja teenus	Sotsiaaltransporditeenus liiniveona	Sotsiaaltransporditeenus tellimusveona	Raske ja sügava puudega laste lapsehoiu-teenus
Kokku	17 848	6 400	2 134	11 586	318	982	8 786	768
Harju maakond	830	534	241	752	14	135	942	83
Hiiu maakond	61	58	20	195	-	-	306	5
Ida-Viru maakond	2 367	580	121	468	1	121	254	30
Jõgeva maakond	248	252	42	599	2	8	174	25
Järva maakond	309	174	35	149	15	1	268	8
Lääne maakond	110	266	36	118	1	3	499	10
Lääne-Viru maakond	670	340	100	316	6	9	483	20
Põlva maakond	237	208	34	823	7	-	163	9
Pärnu maakond	811	476	220	303	16	89	803	50
Rapla maakond	435	241	45	217	2	-	253	29
Saare maakond	281	204	115	81	12	-	399	10
Tallinn	9 660	1 512	611	2 849	173	463	2 375	290
Tartu maakond	960	620	203	3 216	48	57	1 192	159
Valga maakond	255	312	24	381	2	-	321	17
Viljandi maakond	196	207	106	662	9	96	136	18
Võru maakond	418	416	181	476	10	-	218	5

Kohaliku omavalitsuse üksustes osutatavate sotsiaalteenuste arv erines oluliselt (tabel 2 ja 3). Seda arvu mõjutas eelkõige nõudlus teenuse järele, kuid ka omavalitsusüksuse võimekus konkreetset teenust pakkuda. Viimase puudumisel otsitakse sellele konkreetsele teenusele alternatiive ning abi vajav inimene abita ei jää.

Tabel 2. Sotsiaalteenuseid osutanud kohaliku omavalitsuse üksuste arv⁴, 2017 (aasta jooksul)

	Eluruumi tagamise teenus	Kodu-teenus	Tugiisiku-teenus	Puudega täisealise isiku hooldus	Isikliku abistaja teenus	Sotsiaaltranspordi-teenus	Raske ja sügava puudega laste lapsehoiu-teenus
Kokku	177	185	142	193	45	139	100
Harju maakond	21	20	19	20	8	19	14
Hiiu maakond	3	4	2	4	-	4	3
Ida-Viru maakond	14	18	12	15	1	13	9
Jõgeva maakond	10	12	10	13	2	8	6
Järva maakond	9	10	6	8	3	7	5
Lääne maakond	7	9	6	10	1	8	4
Lääne-Viru maakond	15	15	11	14	5	11	8
Põlva maakond	12	11	7	13	4	7	4
Pärnu maakond	15	16	8	13	4	13	8
Rapla maakond	10	10	6	10	1	6	7
Saare maakond	10	11	12	12	6	8	4
Tallinn	1	1	1	1	1	1	1
Tartu maakond	17	17	14	22	2	12	11
Valga maakond	13	11	5	13	2	9	6
Viljandi maakond	7	7	10	12	3	5	6
Võru maakond	13	13	13	13	2	8	4

Tabelis 3 esitatud andmetest on näha, et 2017. aastal oli kõige rohkem selliseid omavalitsusüksusi (59, s.o 27,7% omavalitsuste koguarvust), kus osutati 7st teenusest 5 teenust. Kõiki 7 teenust osutavaid omavalitsusi oli 23 (10,8% omavalitsuste koguarvust). Ühte teenust osutavaid omavalitsusi oli 9.

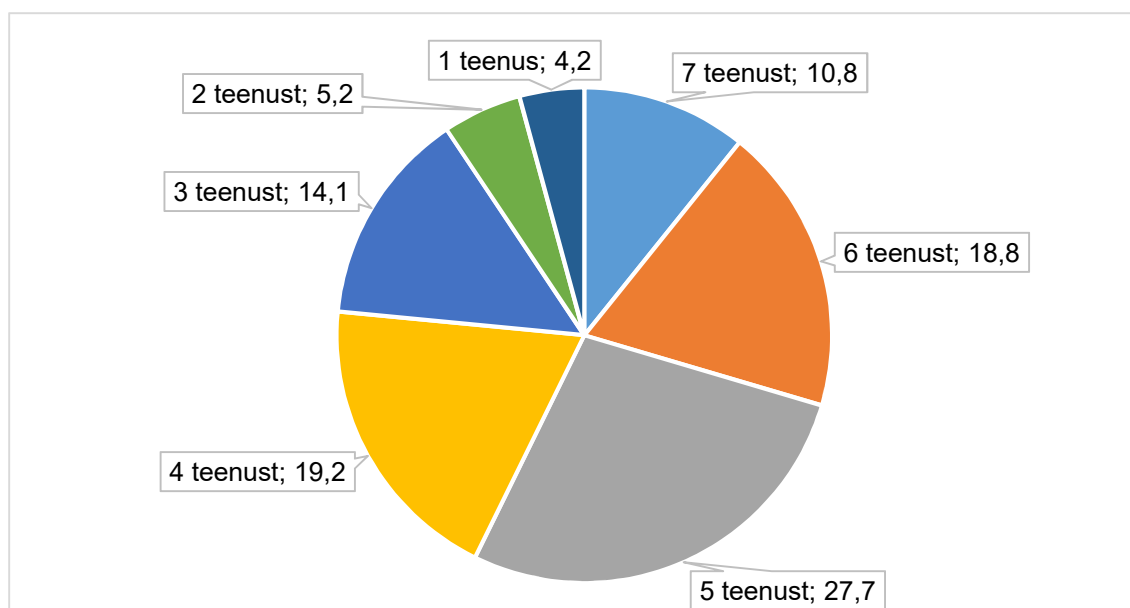
⁴ KOVide arv on reformieelse haldusjaotuse järgi.

Tabel 3. Kohaliku omavalitsuse üksuste jagunemine osutatud teenuste arvu järgi, 2017. aasta jooksul (aluseks 7 teenust)

	KOVide arv kokku	KOVide arv osutatud teenuste arvu järgi						
		7	6	5	4	3	2	1
Kokku	213	23	40	59	41	30	11	9
Harju maakond	22	8	3	6	4	-	-	1
Hiiu maakond	4	-	-	4	-	-	-	-
Ida-Viru maakond	20	-	2	7	5	4	1	1
Jõgeva maakond	13	-	6	1	3	2	1	-
Järva maakond	12	2	1	1	2	4	1	1
Lääne maakond	10	1	1	3	2	3	-	-
Lääne-Viru maakond	15	2	5	5	1	2	-	-
Põlva maakond	13	1	2	4	2	3	1	-
Pärnu maakond	19	1	5	3		6	3	1
Rapla maakond	10	1	3	1	5	-	-	-
Saare maakond	14	2	3	4	2	-	-	3
Tallinn	1	1	-	-	-	-	-	-
Tartu maakond	22	1	4	5	7	3	-	2
Valga maakond	13	-	2	6	3	1	1	-
Viljandi maakond	12	2	1	2	2	2	3	-
Võru maakond	13	1	2	7	3	-	-	-

Tabel 4. Kohaliku omavalitsuse üksuste osatähtsus maakonna KOVide koguarvust osutatud teenuste arvu järgi, 2017. aasta jooksul, %-des

	KOVide arv kokku	KOVide osatähtsus osutatud teenuste arvu järgi						
		7	6	5	4	3	2	1
Kokku	100	10,8	18,8	27,7	19,2	14,1	5,2	4,2
Harju maakond	100	36,4	13,6	27,3	18,2	-	-	4,5
Hiiu maakond	100	-	-	100	-	-	-	-
Ida-Viru maakond	100	-	10,0	3,0	25,0	20,0	5,0	5,0
Jõgeva maakond	100	-	46,2	7,7	23,1	15,4	7,7	-
Järva maakond	100	16,7	8,3	8,3	16,7	33,3	8,3	8,3
Lääne maakond	100	10,0	10,0	30,0	20,0	30,0	-	-
Lääne-Viru maakond	100	13,3	33,3	33,3	6,7	13,3	-	-
Põlva maakond	100	7,7	15,4	30,8	15,4	23,1	7,7	-
Pärnu maakond	100	5,3	26,3	15,8	-	31,6	15,8	5,3
Rapla maakond	100	10,0	30,0	10,0	50,0	-	-	-
Saare maakond	100	14,3	21,4	28,6	14,3	-	-	21,4
Tallinn	100	100	-	-	-	-	-	-
Tartu maakond	100	4,5	18,2	22,7	31,8	13,6	-	9,1
Valga maakond	100	-	15,4	46,2	23,1	7,7	7,7	-
Viljandi maakond	100	16,7	8,3	16,7	16,7	16,7	25,0	-
Võru maakond	100	7,7	15,4	53,8	23,1	-	-	-

Joonis1. KOVide jaotus osutatud teenuste arvu järgi, 2017. aasta jooksul, %-des

Kulutused 7 eespool toodud teenuse osutamiseks 2017. aastal olid 34,6 miljonit eurot. Suurema osa sellest moodustasid kulutused eluruumi tagamise teenusele 13,8 miljonit eurot, s.o kulutustest 39,8%). Koduteenus osutamiseks kulus 6,5 miljonit eurot (18,8%) ja puudega täisealise isiku hoolduseks 5,5 miljonit eurot (16%) (tabelid 5 ja 6).

Tabel 5. Kulutused teenustele rahastamisallikate järgi, 2017. aastal, eurot

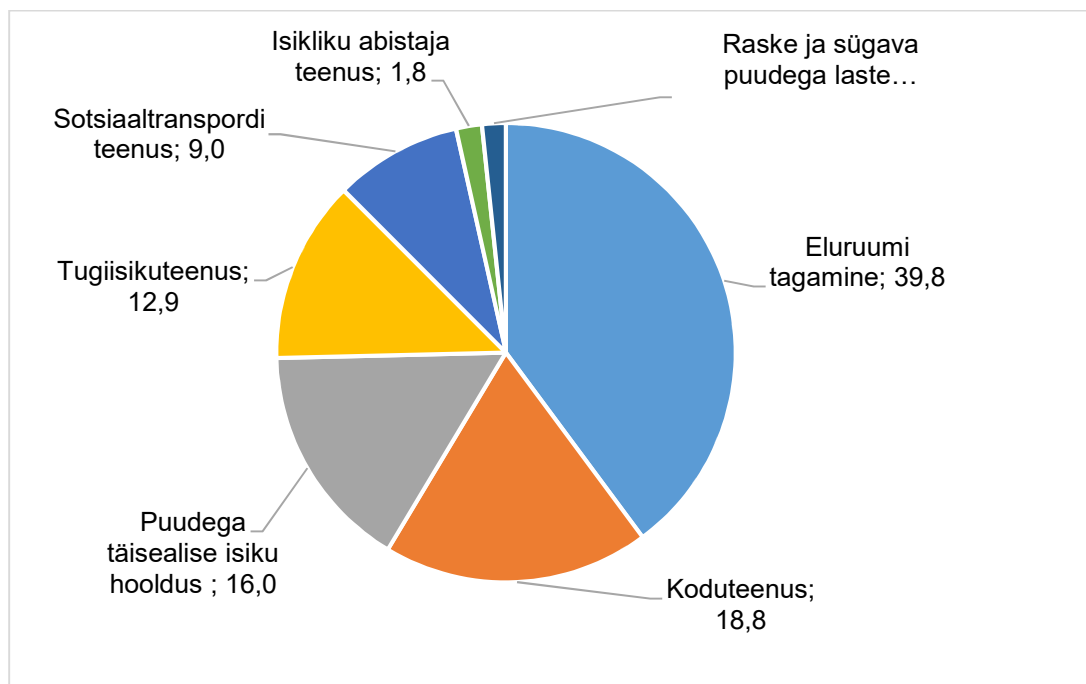
Teenus	Kulutused teenusele kokku, eurot	Teenuse rahastamine katteallikate järgi			Kulutuste osatähtsus teenuste lõikes, %
		Kohaliku omavalitsuse üksus	Teenuse saaja	Muud allikad ⁵	
Eluruumi tagamine	13 784 743	13 648 095	-	136 648	39,8
Koduteenus	6 491 371	6 069 781	306 794	114 796	18,8
Tugiisikuteenus	4 455 465	1 961 334	2 404	2 491 727	12,9
Puudega täisealise isiku hooldus	5 540 424	5 540 424	-	-	16,0
sh hooldajatoetus	3 328 202	3 328 202	-	-	9,6
hooldajate eest makstud sotsiaalmaks	2 212 221	2 212 221	-	-	6,4
Isikliku abistaja teenus	632 115	588 115	18 887	25 113	1,8
Sotsiaaltransporditeenus	3 111 991	2 500 080	522 420	89 492	9,0
Raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenus	576 262	-	-	576 262	1,7
Kulutused teenustele kokku	34 592 371	30 307 829	850 504	3 434 038	100,0

⁵ Peamiselt riiklikest projektidest, hasartmängumaksust projektide kaudu ja muudest riiklikest allikatest saadud summad (nt riigieelarves kohaliku omavalitsuste üksustele määratud toetus raske ja sügava puudega lastele abi osutamiseks ning sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamise toetus), Euroopa Liidu struktuurifondidest avatud taotlusvoorude kaudu saadud summad.

Kulutustest teenustele kokku moodustas katteallikana suurema osa (87,6%) kohaliku omavalitsuse üksus, muudest allikatest saadud vahendid moodustasid 9,9% ja teenuse saajad 2,5% teenuse kulust. Teenuse liikide lõikes on rahastamisallikate osatähtsus erinev (tabel 6 ja joonis 2).

Tabel 6. **Kulutuste jagunemine teenustele rahastamisallikate järgi, 2017. aastal, %**

Teenus	Kulutused teenusele kokku	Teenuse rahastamine katteallikate järgi		
		Kohaliku omavalitsuse üksus	Teenuse saaja	Muud allikad
Kulutused teenustele kokku	100	87,6	2,5	9,9
Eluruumi tagamine	100	99,0	-	1,0
Koduteenus	100	93,5	4,7	1,8
Tugiisikuteenus	100	44,0	0,1	55,9
Puudega täisealise isiku hooldus	100	100,0	-	-
Isikliku abistaja teenus	100	93,0	3,0	4,0
Sotsiaaltransporditeenus	100	80,3	16,8	2,9
Raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenus	100	-	-	100,0

Joonis 2. **Kulutuste jagunemine teenustele rahastamisallikate järgi, 2017. aastal, %**